

Što je
zapravo
FinTech
pogledajte
na 33.
stranici

BIZNIS

NIJE ZBOGRATA

Cijena nafte na svjetskom tržištu prošli je tjedan skočila više od 10 posto, ali analitičari tvrde da uzrok nije intenziviranje sukoba i napetosti na Bliskom istoku

ANTONIO ŠEPAROVIĆ DIREKTOR TVRTKE ORADIAN KOJA JE PROGLAŠENA
NAJBOLJIM FINTECH STARTUPOM 2015. GODINE

Kako sam iz Zagreba preporodio banke u Africi

URED U CENTRU
Tvrtka Oradian
Antonija
Šeparovića ured
ima u centru
Zagreba, u ulici
Krvavi most

S jednim Nijemcem, Amerikancem i Nigerijcem osnovao sam tvrtku Oradian i stvorio softver koji malim bankama u zemljama Trećeg svijeta omogućava da se kompjuteriziraju i svoje usluge počnu pružati milijunima novih klijenata

PIŠE BORIS OREŠIĆ | SNIMKE NEJA MARKIČEVIĆ/CROPIX I
ARHIV ORADIANA

Gotovo polovica svjetskog stanovništva, oko dvije i pol milijarde ljudi, nema mogućnost korištenja klasičnih bankarskih usluga kao što su štednja, osiguranje, dobivanje kredita, primanja plaće ili slanje novca... Ti ljudi žive u najsiromašnjim zemljama svijeta, ponajviše u Africi, Južnoj Americi i jugoistočnoj Aziji. Bez suradnje s financijskim institucijama teško će ikada poboljšati svoj socijalni status i izvući se iz siromaštva... ➔

MALE BANKE, ŠTEDIONICE, ZADRUGE BILE SU PRISILJENE KUPOVATI SOFTVERE PRILAGODENE VELIKIM BANKAMA KOJI SU JAKO SKUPI ILI SE SLUŽITI ISKLJUČIVO OLOVKOM I PAPIROM, EVENTUALNO MICROSOFT EXCELOM

Ta je spoznaja bila veliki izazov četvori- ci mladih poduzetnika, a činjenica da žive na različitim stranama svijeta nije im bila prepreka u ostvarivanju projekta. Andrew Mainhart iz SAD-a, Nijemac Julian Oehrlein, Onyeka Adibeli iz Nigerije i Hrvat Antonio Šeparović prije tri su godine osnovali tvrtku Oradian koja je kreirala originalno softversko rješenje Instafin koje manjim bankama, odnosno financijskim institucijama, omogućava da se kompjuteriziraju i svoje usluge počnu pružati milijunima novih klijenata. Da su na dobrom putu, dokazuju i međunarodne nagrade. Zadnju su primili prošli tjedan u Beču gdje je održana završna ceremonija srednjoeuropskog natjecanja Central European Startup Awards. Oradianov projekt je u konkurenciji više od tisuću iz 10 zemalja proglašen najboljim u kategoriji financijsko-tehnoloških rješenja.

MOGUĆNOST ZA SVE "Bill Gates je kazao da bi do 2035. svi na svijetu trebali imati mogućnost doći do financijske usluge. Da bi dobili šansu osloboditi se od siromaštava, ljudi moraju imati mogućnost da im netko pošalje novac, da preko računa prime

plaću, da pokrenu posao", ističe Antonio Šeparović (38), suvlasnik i direktor tvrtke Oradian čije je sjedište u Zagrebu, a ured u samom srcu grada, na Krvavom mostu, gdje su unajmili prostor od oko 250 kvadrata na prvom katu stare zgrade s pogledom na Radićevu ulicu.

"Važno je da uživamo u prostoru, da se osjećamo kao kod kuće jer ovdje smo često puno više od osam sati na dan. Godinama sam radio u Londonu. Dosadile su mi nove staklene zgrade pa uživam u ovim visokim stropovima i starinskim lusterima. Ovaj prostor ima dušu", govori Šeparović. Odrastao je u Cape Townu u Južnoafričkoj Republici gdje mu i danas žive roditelji Milena i Ivan koji su porijeklom s Korčule.

RAD OD KUĆE "Zagreb mi se uvijek sviđao, ali sam se tu doselio prije pet-šest godina kada sam upoznao svoju tadašnju djevojku, danas suprugu Sandu. Ona nije htjela doći živjeti u London pa sam ja došao u Zagreb. Iz Zagreba sam nastavio raditi za englesku tvrtku u kojoj sam tada bio zaposlen. I tamo sam radio od kuće. Samo sam promijenio dom", priča Antonio koji je diplomirao arhitekturu interijera. Bavio se dizajniranjem web stranica jer i one su, objašnjava, prostor koji treba dizajnirati i koristiti kao i interijer. S vremenom se fokusirao na menadžment, marketing i business... Time se bavio u Londonu kao konzultant za razne tvrtke.

"Ovdje se bavimo izradom softvera za bankarski sustav za male financijske institucije. To su male banke, štedionice, zadruge... Njih nitko softverski ne podržava nego su prisiljene kupovati softvere prilagođene velikim bankama koji su jako skupi, ili se služiti isključivo

SUVLASNICI
Tvrtku Oradian su osnovali Onyeka Adibeli, Andrew Mainhart, Antonio Šeparović i Julian Oehrlein

IZ 19. STOLJEĆA U MODERNO DOBA
Tipičan izgled bankovnog ureda u nekoj od zemalja Trećeg svijeta (lijevo) i bankarica koja radi s Oradianovim softverom (gore)

olovkom, papirom i Excelom. Želja nam je da u narednih pet godina s pomoću našeg softvera 100 milijuna obitelji odnosno pola milijarde ljudi dobije financijske usluge", objašnjava Šeparović. Daje primjer jedne financijske institucije u Nigeriji koja ima 80.000 klijenata i sve podatke i račune vodi isključivo uz pomoć olovke i papira. Svojim klijentima daje kredite – koji često nisu veći od 50 dolara – do najviše 1500 dolara. To su mali iznosi, a puno je ljudi i veliki su teritoriji država i zato se velikim bankama ne isplati osvajati takva tržišta jer tamo ne mogu ostvariti željene profite. Uz pomoć računala poslovanje im je brže, jednostavnije i sigurnije. Oradian već ima 15-ak klijenata u Nigeriji, Gani i Liberiji.

Tvrtka trenutno zapošljava 25 ljudi, a u planu je širenje timova u Hrvatskoj i Nigeriji. Većina zaposlenih je u Zagrebu, a imaju i ured s petoro ljudi u Portugalu koji su otvorili jer su tamo našli odlične programere. Također imaju i ured u Nigeriji, u Benin Cityju, u kojem je petoro zaposlenih koji su u izravnom kontaktu s korisnicima. U tvrtki rade ljudi 10 različitih nacija sa skoro svih kontinenata. Od osnutka do danas četvorica suvlasnika su mnogo više novca uložila u razvoj softvera nego što su zaradila njegovom prodajom. U takvom poslu to je uobičajeno.

PRODAJA Do sada su, ističe Šeparović, bili više fokusirani na razvoj, a ne na prodaju kojom se ubuduće žele više pozabaviti. Odnedavno im prodaju vodi Vesna Gredelj, Riječanka koja je 13 godina živjela i radila u inozemstvu za razne velike kompanije, a zadnjih devet godina u Googleu u kojem se bavila prodajom i strateškim planiranjem. Zbog Oradiana se prošli tjedan doselila

iz Pariza u Zagreb u kojem želi živjeti. U Googleu je imala izvrsnu poziciju, ali novi posao smatra velikim izazovom jer ima mogućnost graditi jednu mladu tvrtku koja se već sada može smatrati svjetskom.

AMBICIJE "Pred nama je ogroman projekt i za to trebamo najbolje ljude. Nije bitno odakle je tko, nego koliko je talentiran i sposoban. Prije tri godine bili smo nas četvorica, sada nas je već 25, a ambicija nam je širiti se da možemo servisirati to ogromno tržište koje želimo osvojiti. Ako sve bude po planu, ova će tvrtka za dvije-tri godine imati više od 100 zaposlenih. Imamo proizvod koji se za sada na tržištu pokazao kao jako dobar i potreban. Imamo sve više klijenata. Samo Nigerija ima 180 milijuna stanovnika, od kojih su 100 milijuna naši potencijalni krajnji korisnici. Postoji još mnogo takvih velikih tržišta. Počeli smo prodavati u Gani i Liberiji, a ogromne potencijale vidimo u Meksiku, Indoneziji, Indiji, Bangladešu, Filipinima, Kambodži, zemljama Afrike i Južne Amerike... To su sve velike države koje se intenzivno razvijaju i u kojima bi se trebao najviše osjetiti pad broja najsiromašnijih", objašnjava Šeparović.

Ideja je da sjedište tvrtke ostane u Hrvatskoj koja, naglašava Šeparović, ima odličnu infrastrukturu i život je daleko jeftiniji nego u Velikoj Britaniji ili Njemačkoj. Troškovi poslovanja su, dodaje, osjetno manji, primjerice najam poslovnog prostora, a kvaliteta života je visoka.

"U Zagrebu mogu sjesti na skoro svaku klupu u centru grada i imati besplatan internet. Svaki dan jedemo hranu od svježih namirnica koje kupujemo na Dolcu. U uredu imamo kuhinju i svoju kuharicu koja svaki dan kuha ručak. Zagreb je dovoljno mali grad da ne moraš svugdje ići automobilom. Ne gubimo dragocjeno vrijeme

u prometu kao većina stanovnika velikih svjetskih gradova", govori Šeparović koji se slaže da je poslovanje u Hrvatskoj opterećeno prevelikom administracijom, ali primjećuje da se stvari mijenjaju na bolje.

CESA Best FinTech 2015 tek je jedno u nizu priznanja za ovu tvrtku čije su financijsko-tehnološke inovacije prepoznate

JOŠ JEDAN NOVI POJAM: FINTECH

Potruga za rješenjem kako mobitelom zaobići banku i skupe financijske usluge

Trebaju li nam uopće banke? Zašto ne bismo mogli dobiti plaću na mobitel? Zašto nam uopće treba keš? Zašto ne bi sve plaćanje bilo digitalno? Zašto ti treba banka da bi nekome poslao novac? Zašto to nije moguće samo preko mobitela? Banke sve te usluge klijentima skupo naplaćuju. A naposljetku – to je samo digitalna informacija.

Ovo su samo neka od pitanja na koja zadnjih godina odgovore pokušava dati novi industrijski sektor – u kojem je otvoreno na tisuće novih malih startup tvrtki – poznat po engleskoj skraćenici FinTech, odnosno financijska tehnologija. FinTech je startup scena posvećena inovacijama u financijskoj industriji koje su sve traženije, osobito nakon izbijanja bankarske krize 2008. godina kada se nametnula potreba za efikasnijim i sigurnijim alatima u financijskom poslovanju. Vrlo slično kao što je Uber donio inovaciju u taksi prijevozu, AirB&B u hotelijerstvu, Facebook u komunikacijama, tako FinTech tvrtke

na festivalima i natjecanjima diljem svijeta. Na natjecanju Shift Challenge 2014, održanom u Splitu, Oradian je proglašen pobjednikom osvojivši prvo mjesto u oštroj konkurenciji s još 23 startupa iz cijelog svijeta. Uslijedila je još jedna pobjeda – na Pioneers Festivalu 2014. u Beču. Pobjednik je i međunarodnog natjecanja Wired Money 2015 održanog u Londonu.

NA DVA KONTINENTA "Postavili smo jako visoke kriterije. Prošli tjedan smo dobili nagradu, a sada već dalje radimo. Još nismo otvorili šampanjac. Mi smo uvijek u poslu. To nam je stil života. I to nas čini sretnim. Ako ne budemo više sretni, onda to više nećemo raditi. Život je prekratak da pijem loše vino. Ako možeš mijenjati svijet, zašto ne? Ovo je projekt za narednih 10 godina. Ja se moram svaki dan dokazivati, i sebi i svojim kolegama. To što sam ja vlasnik, ne znači da sam bogomdan da radim taj posao. Jedni druge potičemo da budemo još bolji", tvrdi Šeparović dodajući kako se samo dvaput dogodilo da su sva četvorica osnivača nađu fizički na istom mjestu. Ali svaki dan se čuju. Amerikanac Andrew Mainhart trenutno živi i radi u Mozambiku, Onyeka Adibeli je u Nigeriji, a Nijemac Julian Oehrlein je od početka s timom u Zagrebu. **✎**

mijenjaju financijsku industriju. Uzimaju od banaka komadiće kolača. Recimo postoje tvrtke koje se bave mijenjanjem valuta uz mnogo manju proviziju od banaka. U SAD-u se nove tvrtke bave procjenom podobnosti klijenata da dobiju kredit, a to su nekad radile isključivo banke.

Iako bankama nije u osobitom interesu da se FinTech scena razvija i da se otvara sve više malih tvrtki koje pružaju raznorazne financijske usluge jeftinije i efikasnije od njih, trend je nezaustavljiv. Informatička revolucija toj sceni jako pogoduje. Svjetsko središte je London gdje je najveća koncentracija tih tvrtki kao i fondova koji u njih ulažu jer vide velike mogućnosti zarade. U 2013. je u svijetu u FinTech startup tvrtke uloženo tri milijarde dolara, a 2014. čak 12 milijardi. Takve tvrtke uglavnom kreiraju softvere, a u zadnje vrijeme sve više i aplikacije za mobitele poput recimo jedne koja omogućava korisnicima da jedni drugima preko mobitela uplaćuju novac bez posredstva banaka, što je donedavno bilo posve nezamislivo. **✎**

